

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä (POL§29)

Sipoonlahden koulun toimintakulttuuri Toimenpiteet, joilla koulun toimintakulttuuri luodaan

Sipoonlahden koulussa positiivinen kasvatus ja koulutus toimivat kaiken toiminnan pohjana. Yhteisiä kohtaamispaikkoja ovat henkilöstökokoukset, tiimit, päivänavaukset, juhlat ja tapahtumat. Nämä rakenteet on kuvattu koulun lukuvuosisuunnitelmassa, vuosikellossa ja viikkotiedotteessa. Oppilashuollon toiminta on keskeinen osa toimintakulttuurin muodostumista. Kerhotoiminta sekä aamu- ja iltapäivätoiminta ovat osa koulun toimintakulttuuria. Koululla on oma logo ja omia leimallisia vuosittaisia tapahtumia, joiden avulla luodaan yhteistä Sipoonlahden koulun henkeä.

Ongelmatilanteissa jokainen aikuinen puuttuu tilanteeseen ongelmia havaitessaan ja selvittää tapahtumat loppuun saakka. Lähtökohtaisesti rehtorit eivät ole mukana selvittelyissä. Opettajat ja henkilökunta saavat koulutusta (positiivinen pedagogiikka, MAPA, jne.), jotta kaikilla on osaamista ja rohkeutta puuttua tilanteisiin. Koulussamme on käytössä kiusaamisen vastainen Kiva-toimintamalli, johon on resursoitu vastuuhenkilöt, ja kasvatuskeskustelut, joihin on myös resursoitu omat vastuuhenkilöt. Alkusyksystä on laadittu kaikki PoL §29 prosessikuvaukset.

Vakavat rikkeet, jotka loukkaavat yksilön ehdottomia ja luovuttamattomia oikeuksia ja yhteisön turvallista toimintaympäristöä, johtavat koulun johdon mukaantuloon asioiden selvittelyyn.

- Kouluun on luotu vahva jaetun johtajuuden malli.
- PoL29 on laadittu:
 - Koululla on suunnitelma Kiva-toiminnan toteuttamiseen ja kiusaamisen ennaltaehkäisyyn. Kiusaamisen vastaisesta työstä on tehty vastuutehtävä, josta annetaan korvaus kolmelle opettajalle
 - Koululla on suunnitelma epäasialliseen käytökseen puuttumiseen ja selkeä prosessi kurinpitotoimien käytöstä
 - Kasvatuskeskustelujen toimintamalli on kuvattu
 - Koulun järjestyssäännöt on päivitetty
 - Kriisisuunnitelma on päivitetty
 - Turvallisuussuunnitelma on päivitetty
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on päivitetty
- Kerhosuunnitelma on kirjoitettu.
- **Oppilashuoltosuunnitelma on päivitetty**
- Yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokoontumiset on sovittu koko lukuvuodelle.

Sipoonlahden koulun aikuisten yhdessä sopima toimintakulttuuri:

- A. Edistän käytökselläni ja toiminnallani myönteisyyttä ja hyväätahtoisuutta.
- B. Toimin esimerkkinä oikeanlaisesta ja tilanteenmukaisesta käytöksestä.
- C. Noudatan yhteisössämme sovittuja toimintatapoja ja ohjaan oppilaita tekemään samoin.

D.Koulun aikuiset toimivat yhdessä. Jos näen hankalan tilanteen, menen aina apuun.

Järjestyssäännöt

Järjestyssääntöjen prosessikuvaus

1. Järjestyssäännöt hyväksytään ja niistä tiedotetaan vuosittain. Järjestyssäännöissä näkyy, milloin ne astuvat voimaan.
2. Järjestyssääntöjen pohjana toimivat edellisen vuoden säännöt.
3. Uusien järjestyssääntöjen käsittelykierto:
 - kylätunnit
 - oppilaskunta
 - yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä
 - opettajien tiimit
 - johtoryhmä viimeistelee säännöt
4. Huoltajia tiedotetaan Wilman kautta.
5. Edellisen lukuvuoden säännöt ovat voimassa, kunnes koulun johtoryhmä on hyväksynyt uudet säännöt.
6. Prosessikuvaus ja järjestyssäännöt ovat näkyvillä Sipoonlahden koulun Drive-sovelluksessa sekä Wilman pysyvissä tiedotteissa huoltajille ja oppilaille.

Järjestyssääntöjen soveltaminen käytännön koulutyössä

Järjestyssäännöissä on erotettava ehdottomat määräykset, joiden rikkomisesta seuraa kurinpidollisia toimia, ja suositukset, joiden noudattamatta jättämisestä ei voi seurata kurinpidollisia toimia. Järjestyssäännöt eivät koske koulumatkoja, mutta ne koskevat kohtuullista (n. välitunnin mittaista aikaa) ennen koulupäivän alkua tai sen päätyttyä.

Opettajalla ja rehtorilla on silti ilmoitusvelvollisuus huoltajille koulumatkojen aikana tapahtuneista järjestyssääntörikkomuksista. Järjestyssäännöt koskevat kaikkea koulun järjestämää opetustoimintaa, myös leirikouluja, työssäoppimisjaksoja ja luokkaretkiä.

Sipoonlahden koulun ohje hyvään ja asianmukaiseen käyttäytymiseen ja toimintaan
Sipoonlahden koulun henkilökunnan tehtävä on kasvattaa ja opettaa oppilaita niin, että he saavat elämässään tarvitsemiaan tietoja ja taitoja ja hallitsevat kulloinkin tilanteenmukaiset hyvät käytöstavat. Pidämme tärkeänä hyvää yhteishenkeä, aitoja kohtaamisia oppilaiden ja henkilökunnan kesken ja sen myötä syntyvää yhteisöllisyyttä.

Sen vuoksi olemme sopineet, että

- A.** Kunnioitamme ja arvostamme itseämme ja toisiamme niin, että käyttäydymme ja kohtelemme toisiamme hyvin. Koulussamme on nollatoleranssi kaikenlaiselle kiusaamiselle, häirinnälle ja väkivallalle.
- B.** Noudatamme hyviä käytöstapoja. Tervehdimme toisiamme joka päivä ja olemme ruokalassa ja oppitunneilla ilman päähineitä ja ulkovaatteita. Pyydämme tarvittaessa anteeksi ja kannamme vastuamme aiheuttamastamme harmista tai vahingosta.
- C.** Liikuntasali, ruokasali ja ruokapöydät ympäristöineen ovat kännykkävapaata aluetta. Oppitunneilla kännykkää käytetään opettajan luvalla. 1 - 6- luokkien oppilaat käyttävät kännykkää oppitunneilla vain opettajan luvalla.

Sipoonlahden koulun järjestyssäännöt, joiden rikkomisesta seuraa kurinpidollisia toimia

Sitoudun noudattamaan koulutyössä näitä yhteisiä sääntöjä, jotta minulla ja kaikilla Sipoonlahden koulussa on turvallista opiskella.

Tiedän, että lain mukaan oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti.

1. Tulen kouluun jokaisena koulupäivänä, ellei minulla ole pätevää syytä poissaoloon.
2. Vietän välitunnit välituntialueella.
3. En sotke tahallisesti koulun tiloja.
4. Jätän koulun ja toisen omaisuuden rauhaan.
5. En loukkaa toisten koskemattomuutta. Koulussamme kaikenlainen kiusaaminen, häirintä ja väkivalta on kiellettyä.
6. Saavun ajoissa oppitunneille.
7. Käytän kännykkää oppitunnilla vain opettajan luvalla.

Kurinpitokeinot ja turvaamistoimenpiteet Sipoonlahden koulussa

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Tarkempaa tietoa perusopetuksessa sallituista kurinpitokeinoista ja turvaamistoimista saa tästä [linkistä](#).

Suunnitelmat koulun kurinpitokeinoista, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämisestä käsitellään lukuvuoden ensimmäisessä yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä.

Sipoonlahden koulussa toimitaan positiivisen pedagogiikan toimintaperiaatteiden mukaan. Henkilöstö saa koulutusta positiivisen pedagogiikan mukaiseen toimintaan ja koulutuksen avulla keskitytään henkilöstön ja oppilaiden vahvuuksiin.

Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Mikäli aikuisten käyttämät keinot eivät ole tilanteen korjaamiseksi riittäviä, otetaan käyttöön kurinpidolliset keinot.

Kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan

1. kasvat keskustelu
2. jälki-istunto ja/tai keskustelu rehtorin kanssa
3. kirjallinen varoitus
4. määräaikainen erottaminen

Kasvat keskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi.

Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Opettajan tulee huolehtia oppilaan valvonnasta luokasta poistamisen ajaksi.

Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Sipoonlahden koulussa kaikissa uhka- ja vaaratilanteissa on vähintään kaksi aikuista.

Kun oppilas käyttäytyy väkivaltaisesti, toimitaan seuraavasti:

1. Kutsu toinen opettaja, tiiminvetäjä tai rehtori apuun.
2. Vain opettajalla tai rehtorilla on oikeus käyttää voimaa tilanteessa, esimerkiksi suorittaa kiinnipitotilanne. Muilla henkilöillä on oikeus käyttää voimaa vain hätävarjeluna.
3. Tilanteen rauhoituttua asia puretaan oppilaan kanssa opettajan tai oppilashuollon johdolla. Huoltajalle soimitaan heti, kun mahdollista.
4. a. Mikäli oppilas ei ole puheella ohjattavissa ja/tai hän aiheuttaa vaaraa toisille, oppilaalta evätään oikeus osallistua opetukseen loppupäivän ajaksi. Oikeus koulupäivän keskeytykseen on vain rehtorilla, eli lupa on hankittava häneltä aina vähintään puhelimitse.
- b. Mikäli oppilas karkaa koulusta, huoltajalle on ilmoitettava välittömästi.
- c. Muussa tapauksessa oppilas voidaan ohjata oppilashuollon tiloihin ja oppilashuoltohenkilökunnan valvontaan rauhoittumaan, kunnes hän pystyy jatkamaan koulupäiväänsä.
5. Tilanteesta tehdään aina uhka- ja vaaratilanneilmoitus omalle esimiehelle, joka välittää ilmoitukset kunnan työsuojeluun.
6. Tilanteesta tehdään tarvittaessa lastensuojeluilmoitus.
7. **Kurinpitoimet:**
 - Mikäli opetus on evätty loppupäiväksi, muuta rangaistusta ei voida enää käyttää.
 - Mikäli tilanteesta on tehty rikosilmoitus, koulu voi silti käyttää omia kurinpitoimiaan.
 - Muussa tapauksessa rangaistus väkivaltaisesta käytöksestä on aina jälki-istunto, joka kirjataan Wilmaan. Keskeistä ei ole jälki-istunnon pituus, vaan se, että kurinpitoimesta on olemassa kirjaus.

Väkivaltaiseksi käytökseksi luetaan:

- fyysinen väkivalta
- väkivallalla uhkaaminen
- erittäin aggressiivinen kielenkäyttö, esimerkiksi kehottaa toista tappamaan itsensä, nimittelee, huorittelee tai haistattelee.

1. Sipoonlahden koulussa oppilas ohjataan kasvatustalkusteluun, kun

Oppilas voidaan ohjata kasvatustalkusteluun koulupäivän tai koulumatkan aikana tapahtuneen esim. toiseen oppilaaseen kohdistuneen kiusaamisen, vahingonteon, oppitunnin häiritsemisen, jatkuvan tuntityöskentelyn laiminlyönnin tai toistuvan kotitehtävien laiminlyönnin, koulurakennukseen tai muuhun koulun alueella olevaan omaisuuteen kohdistuneen ilkivallan tai aikuisen kohdistuneen epäasiallisen käyttäytymisen seurauksena. Opettaja arvioi, kuinka pian oppilas ohjataan kasvatustalkusteluun. Tärkeää on, ettei keskustelu tule liian nopeasti tai liian myöhään. Opettaja voi myös pyytää

konsultointiapua kasvatuskeskustelua pitävilta opettajilta eli kake-opettajilta arvioidessaan keskustelun tarpeellisuutta. Tukea saa tarvittaessa myös oppilashuoltoryhmän jäseniltä.

Kasvatuskeskustelu on vuorovaikutteinen osallistava keskustelu. Keskustelussa luodaan oppilaan kanssa yhdessä oppilaan oman toiminnan suuntaamisen tavoitetasot, ja tuetaan ottamaan pieniä askelia kohti suurempaa tavoitetta. Keskustelujen avulla edistetään oppilaan hyvinvointia.

Lukuvuonna 2023-2024 kake-opettajina toimivat Teemu Hurmerinta ja Eeva Ahola. Halutessaan oppilas voi pyytää oman luokanopettajan/valvojan mukaan kasvatuskeskusteluun.

Kasvatuskeskustelua pyydetään Wilmassa oppilaan tuki -välilehdeltä kohdasta kurinpito/toimenpiteet/kasvatuskeskustelu. Wilmaan luodun asiakirjan avulla oppilas, vanhemmat, oppilashuolto ja luokanopettaja tai luokanvalvoja voivat seurata asian etenemistä. KaKe-opettajat ohjaavat opettajia kasvatuskeskustelujen pyynnössä sekä toimenpiteissä.

Mikäli keskustelussa tulee esiin ja oppilas haluaa käsitellä oppilashuollollisia asioita, ohjataan oppilas kasvatuskeskustelun jälkeen tarvittaessa oppilashuoltoon. Samalla kysytään oppilaalta, mitkä asiat saa kertoa huoltajille tai tarvittaessa kysytään lupaa järjestää monialainen asiantuntijaryhmä, mikäli tähän nähdään aihetta. Näin toimitaan myös siinä tapauksessa, että kasvatuskeskusteluja tulee useampia samalle oppilaalle.

Mikäli KaKe-opettajille tulee huoli oppilaan asioista, he konsultoivat tarpeen mukaan oppilashuoltohenkilöstöä. Konsultointi tehdään yksilöimättömästi nimettömänä. Kasvatuskeskustelu voidaan käydä myös oppilaan ja henkilökunnan jäsenten välillä, mikäli kasvatuskeskusteluun johtanut teko kulminoituu tiettyyn aikuiseen koulussa. Keskustelutilanteissa, joissa nähdään, että on tarpeellista olla kaksi aikuista, molemmat KaKe-opettajat yhteistyössä osallistuvat keskusteluun.

Kasvatuskeskusteluista ilmoitetaan aina kotiin. Kasvatuskeskustelupyynnön perusteella arvioidaan tapauskohtaisesti, pyydetäänkö etukäteen vanhempia mukaan kasvatuskeskusteluun. Erityisesti tämä huomioidaan silloin, mikäli tapahtunut liittyy kodin ja koulun väliseen yhteiseen kasvatustyöhön tai ristiriitaan kasvatusajattelussa. Keskustelun jälkeen KaKe-opettaja kirjaa asian Wilmaan, jossa näkyy KaKeen johtanut syy, ja joko oppilas itse tai KaKe-opettaja soittaa keskustelun yhteydessä kotiin.

Vanhempia tiedotetaan siitä, että kasvatuskeskustelu on kokonaisvaltainen toimenpide, ja että keskustelun jälkeen vanhempien ei välttämättä tarvitse käyttää kurinpitotoimia tai rangaistuksia kotona. Vanhempi voi varmistua asiasta keskustelemalla KaKe-opettajan kanssa. Sipoonlahden koulun kasvatuskeskustelusta löytyy tietoa vanhemmille Wilman tiedotteista.

Kasvatuskeskustelujen tavoitteiden toteutumista seurataan tapauskohtaisesti. KaKe-opettaja sopii tarvittaessa seuranta-ajan oppilaan kanssa ensimmäisen keskustelun yhteydessä.

Kasvatuskeskustelun merkitseminen Wilmaan

Polku: Wilmasta oppilaiden Tuki -välilehdeltä löytyy kohta toimenpiteet. Klikkaa siitä lisää uusi ja valikosta Kasvatuskeskustelu.

Tilaajan kirjattavat asiat:

1. Kirjaa oppilaan luokka.

2. Kirjaa toimenpiteen syy – tässä on pudotusvalikko (mikäli oikeaa ei löydy, löytyy sieltä kohta joku muu, jonka voit valita).
3. Toimenpiteen määrääjäksi tulee automaattisesti kirjaava henkilö (jos tahdot tämän vaihtaa, teet esimerkiksi toisen opettajan puolesta kake-tilausta, vaihda määrääjä pudotusvalikosta).
4. Toimenpiteen määräyspäivä
5. Kehotusten lukumäärä
6. Teon tai laiminlyönnin yksilöinti: a) Mitä tapahtui, b) missä tapahtui, c) jos syy miksi, kirjaa sekin.
7. Lähetä sähköpostilla tieto kake-tilauksesta molemmille Kake-opettajille ja oppilaan luokanvalvojalle/luokanopettajalle.
8. Tilatessasi monta kakea helpota omaa hommaasi sillä, että kirjoita teon yksilöinti nimettömästi "Oppilas poistui koulualueelta maanantain 26.11. pitkällä välitunnilla 10-10.30 käydäkseen kavereidensa kanssa S-marketissa." Tämän voit kopioida kaikkien oppilaiden teon yksilöintiin, kuvaus on riittävä Kake-opettajille keskustelun pohjaksi.
9. Muistathan, että myös sinä saat ja voit pitää kasvatuskeskustelun, kirjaa tällöin kaavakkeelle myös:

Kuulemisen ajankohta, oppilaan kuuleminen, toimenpiteeseen johtanut teko ja kasvatuskeskusteluun osallistujat, käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä sovitut toimenpiteet. Huolehdi, että oppilas soittaa kotiin ja klikkaa ruksi ruutuun toteutuneesta puhelusta. Mikäli tapaus vaatii seurantakertoja, voit sopia oppilaan kanssa, kuinka pitkän ajan seuraatte esimerkiksi läksyjen muistamista. Muista ohjeistaa oppilasta puhelun alussa kertomaan vanhemmalle, että Kake-lomake löytyy Tuki -välilehdeltä ja vanhemman tulee käydä klikkaamassa lomakkeen alalaidassa tieto vastaanotetuksi.

2. Toiminnallinen jälki-istunto ja/tai keskustelu rehtorin kanssa

Mikäli oppilas on ollut kasvatuskeskustelussa /seurannassa useamman kerran (3), ohjataan oppilas keskustelemaan asiasta rehtorin kanssa. Samassa yhteydessä oppilas voidaan ohjata toiminnalliseen jälki-istuntoon.

3. Kirjallinen varoitus

Kasvatuskeskustelun ja seurannan sekä näitä seuranneen rehtorin keskustelun ja/tai toiminnallisen jälki-istunnon jälkeen rehtori voi antaa oppilaalle kirjallisen varoituksen.

4. Määräaikainen erottaminen

Rehtorilla on mahdollisuus erottaa oppilas määräaikaisesti, mikäli edellä mainitut kurinpitotoimet eivät ole auttaneet.

Kiusaamisen ennaltaehkäisy ja kiusaamisen vastaiset toimenpiteet Sipoonlahden koulussa

Sipoonlahden koulussa kiusaamisen vastaista toimintaa kehitetään yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä. Koulussa toimii Kiva-tiimi, jonka kolme opettajaa vastaavat Kiva-koulu toimintamallin jalkauttamisesta arjen koulutyöhön. Kiva -opettajina toimivat lukuvuonna

2023-2024 Sanna Wetherill, Sami Uusi-Hautamaa ja Sari Bergman. Sipoonlahden koulun toiminnan ytimessä on **arvostava kohtaaminen**.

Kiusaamista ennaltaehkäisevää työtä on koulun toimintakulttuurin kehittäminen arvostavaan kohtaamiseen. Sen lisäksi vuosittain tehdään:

Kysely oppilaille syksyllä ja/tai keväällä

Kyselytulokset kootaan ja analysoidaan → tavoitteena on saada tietoa tämänhetkisestä tilanteesta.

Toimintamalli kiusaamisen ennaltaehkäisyyn

Kyselyn pohjalta suunnitellaan tarvittavat tukitoimet ja koko koulun yhteinen toimintamalli → tällä hetkellä toimitaan KiVa-selvittelyprosessin vaiheiden mukaisesti. Ennaltaehkäisevää toimintaa tulee aina kohdentaa vastaamaan niitä ilmiöitä, jotka oppilaiden elämässä ovat ajankohtaisia. Ennaltaehkäisevän toiminnan painopiste voi vaihtua vuosittain. Oppilaille voidaan järjestää ulkopuolisia asiantuntijaluentoja tai ryhmäkeskusteluja. Vanhempainyhdistykseltä pyydetään tukea tarvittaessa.

Ennaltaehkäisevään toimintaan kuuluvat KiVa-oppitunnit 1., 4. ja 7.luokkalaisille. Näihin on valmis materiaali, josta pidetään yhteensä 10 oppituntia lukuvuoden aikana.

Tiedottaminen

Huoltajille tiedotetaan toiminnasta keskitetysti. Tarvittaessa ajankohtaisia teemoja käsitellään vanhempainilloissa ja vanhemmille voidaan järjestää asiantuntijaluentoja aiheesta.

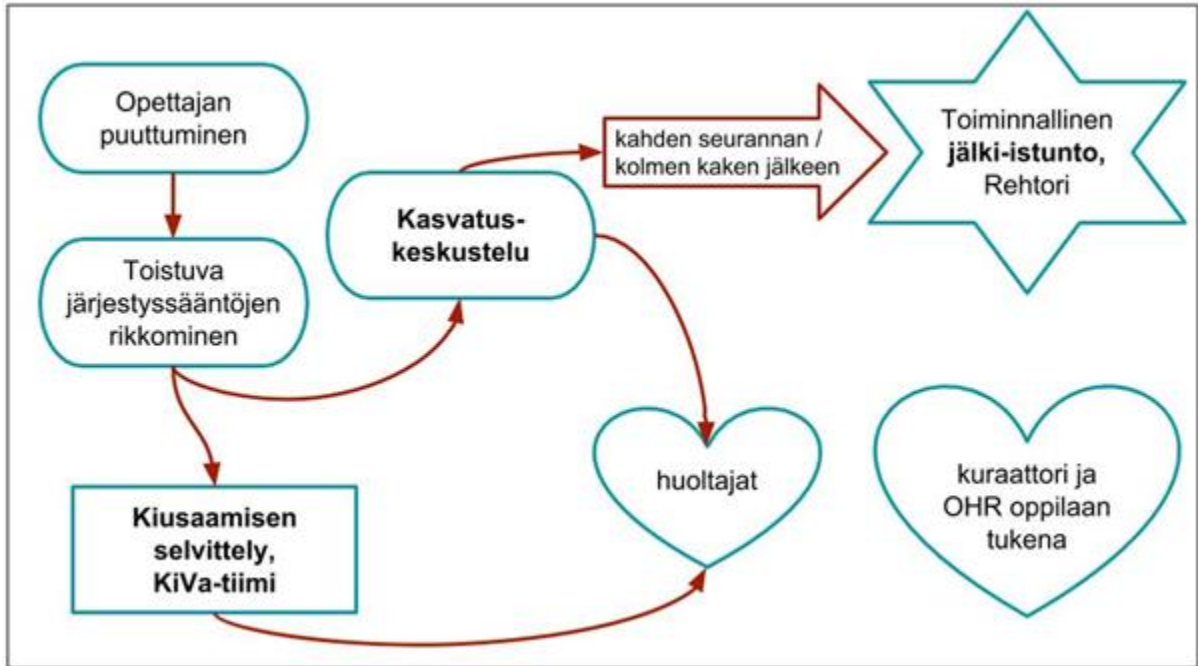
Henkilökunnan perehdytys

KiVa-tiimi esittelee ennaltaehkäisevän toiminnan ideat sekä kiusaamisen vastaisen toimintamallin henkilökunnalle ys-ajalla. Uudet opettajat perehdytetään mallin käyttöön.

Toimintamalli kiusaamistilanteiden selvittämiseen

Kiusaamistilanteiden selvittämisessä käytetään KiVa-toimintamallia. Kiusaamista havainnut opettaja ilmoittaa kiusaamisesta täyttämällä ilmoituksen Wilmassa tai antamalla paperilomakkeen suoraan KiVa-tiimin jäsenelle. Kake-opettajat käsittelevät Wilmaan jätetyt ilmoitukset ja ohjaavat kiusaamistapaukset KiVaan ja Kake-tapaukset kasvatuskeskusteluihin.

Kuva: Toimintamalli järjestyssääntöjen vastaiseen toimintaan

KiVa-prosessi kirjataan Wilmaan kasvatuskeskusteluna kiusaajan osalta. Koko kiusaamistilanne kirjataan ja selvitykset arkistoidaan sähköisesti tai paperilla KiVa-tiimin päätöksen mukaan. Huoltajiin ollaan yhteydessä, kun tilanne on selvitetty. Kiusaamisen selvittämiseen osallistuu aina vähintään kaksi aikuista.